

ECKERÖ KOMMUN

AVFALLSAVGIFTER I ECKERÖ KOMMUN ÅR 2021

Godkända av kommunfullmäktige i Eckerö kommun den xx.xx.xxxx §

Taxan gäller från och med den 01.01.2021.

1 Allmänt

Sedan 1.1.2019 gäller Landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag vilken i 78 § behandlar kommunal avfallsavgift. För avfallshantering som kommunen ordnar i enlighet med denna lag ska kommunen ta ut en avfallsavgift som täcker dess kostnader för uppgiften.

Grundavgiften täcker delvis följande kostnader:

1. Kommunens andel av kostnaderna för tömning, transporter, mottagnings- och behandlingsavgifter för det avfall som får lämnas kostnadsfritt till återvinningscentralen i Storby (t.ex. farligt avfall).
2. Tömning, transport, mottagnings- och behandlingsavgifter av det avfall som får lämnas på de obemannade miljöstationerna.
3. Administration och bemanning.

Grunderna för grundavgiften är fastighetens användningsändamål.
Avgift exkl. moms.

2 Avfallstaxor

Grundavgiftens storlek per bostadshus eller fritidshus **36,29 €/år (45 €/år inkl. moms)**

Lägenhetsbyggnader faktureras per lägenhet.

För kommuninvånare med både fast boende och fritidshus i kommunen uppbärs endast en avgift. Om samma person äger flera bebyggda fritidsfastigheter utgår en grundavgift för varje ytterligare fastighet.

3 Befrielse från grundavgift

Befrielse från grundavgift kan ske i följande fall:

- Bostaden bedöms av kommunen såsom obeboelig och ej används.

AVFALLSUTREDNING, Eckerö kommun

Landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag anger att det nu är rikets avfallslag som tillämpas på Åland, FFS 646/2011, vilket anger ramarna för hur avfallshanteringen ska ordnas.

Kommunstyrelsen har utsett en avfallsgrupp bestående av Mikael Stjärnfelt, Rein Metsik och Ann-Sofi Stjärnfelt med Emma Saarela som sekreterare, för att ta fram en helhetslösning för avfallshanteringen i Eckerö kommun. Avfallsgruppen lämnar nedanstående rapport och förslag.

Avgiftsgrunder

Kommunens rätt och skyldighet att ta ut avfallsavgifter framgår av avfallslagens 78 §.

För avfallshantering som kommunen ordnar i enlighet med denna lag ska kommunen ta ut en avfallsavgift som täcker dess kostnader för uppgiften. Avgiften för bortskaffande av avfall ska täcka åtminstone de kostnader som avses i 21 § (kostnadstäckning för bortskaffande, inkl anläggnings-, avvecklings- och efterkontrollkostnader). Kommunen kan ta ut avfallsavgift också för att täcka kostnaderna för avfallsrådgivning som kommunen är ansvarig för att ordna enligt 93 § 1 mom., för förande av det register som det föreskrivs om i 143 § och för övriga motsvarande uppgifter med anknytning till ordnande av avfallshanteringen.

Avfallsavgiften ska motsvara den servicenivå som kommunen tillhandahåller och i den utsträckning det är möjligt uppmuntra till minskning av avfallets mängd och skadlighet och till avfallshantering som följer prioriteringsordningen.

Avfallsavgiften för sådan kommunal avfallshantering i andra hand som avses i 33 § får inte underskrida den avfallsavgift som tas ut för sådan hantering av avfall av motsvarande typ och beskaffenhet som ordnas med stöd av 32 §.

Den del av avfallsavgiften som täcker kostnaderna för avfallsrådgivning, registerföring och övriga motsvarande uppgifter med anknytning till ordnande av avfallshanteringen enligt 1 mom. kan tas ut i form av en separat grundavgift. Med grundavgiften kan täckas också kommunens kostnader för inrättande och underhåll av områdesvisa mottagningsplatser för farligt avfall och annat avfall.

Avfallsavgiften får inbringa högst en skälig avkastning på kapitalet.

Vidare anger avfallslagens 79 § grunderna för uttagande av kommunal avfallsavgift, alltså det som avgiften ska grunda sig på.

Grunderna för den kommunala avfallsavgiften är avfallets typ, beskaffenhet och mängd och antalet avhämtningar. Som grunder kan dessutom beaktas insamlings- och transportförhållandena på fastigheten och uppsamlingsområdet, användningen av kommunens sopkärl och transportsträckan när avfallet transporteras som enskild transport. Om avfallets mängd eller beskaffenhet svårligen kan utredas på ett tillförlitligt sätt eller om det behövs för att förebygga olägenheter för miljön eller hälsan eller för att ordna avfallshanteringen, kan också antalet personer som bor på fastigheten, fastighetens användningsändamål eller andra motsvarande omständigheter användas som grunder för avfallsavgiften.

Grunderna för grundavgiften är antalet personer som bor på fastigheten, fastighetens användningsändamål eller någon annan motsvarande omständighet. Grundavgiften kan bestämmas fastighets- eller hushållsvis.

I den avfallstaxa som kommunen antar finns utförligare bestämmelser om grunderna för avfallsavgiften. Kommunen ska informera allmänt om avfallstaxan på det sätt som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen. Kommunen ska årligen också informera kommuninvånarna och andra som anlitar avfallshanteringstjänsterna om de influtna avfallsavgifterna och eventuella grundavgifterna och om vad de influtna medlen har använts till. Informationen om avfallstaxan, de influtna avgifterna och vad medlen har använts till ska vara tillgänglig i ett datanät.

Kommunen kan ta ut avgift för rådgivning, registerföring mm. Detta kan tas ut i form av en **grundavgift**, som också täcker kostnader för inrättande och underhåll av mottagningsplatser. Om detta tillämpas och man väljer att behålla någon/-ra återvinningsstationer, ÅS, så påverkar det grundavgiftens storlek.

Dvs. grundavgiften ska täcka kostnader för drift av ÅVC, förmodligen avskrivningar också. Om ÅS behålls ska deras drift (städning mm) också täckas, producenterna kommer inte att betala detta (vilket det ju inte gör annars heller). Kostnaderna för transport och hantering av förpackningsavfall från ÅS kommer Proans inte att betala även om man skulle nå längre fram i i diskussioner med Proans så att de påtar sig kostnaderna för ÅVC.

Kostnader och intäkter

Idag uppbär kommunen ingen fast avfallsavgift per fastighet eller hushåll. Vid avlämnande av avfall på ÅVC uppbärs avgift för olika avfallsslag utom för avfall med producentansvar, farligt avfall samt kommunskrot (metall). Farligt avfall mottages gratis för att kommunen prioriterar det som en miljöåtgärd så att det farliga avfallet inte hamnar i naturen. Metalls-krot har tidigare varit kostnadsfritt för kommunen då avfallet har haft ett ekonomiskt värde. Idag då avfallstransporterna och omhändertagandet är upphandlat som en helhetslösning debiteras kommunen för metalls-krot. Administrativt ser man dock ett större värde i att ha en upphandlad säkrad kostnad och en och samma entreprenör att vända sig till jämfört med att bjuda ut olika avfall till olika entreprenörer. Det kräver mera administrativt och praktiskt arbete och upplevdes tidigare inte fungera så bra. Eckerö kommun har också så små avfallsvolymer så det inte blir någon ekonomi i att bjuda ut och söka olika lösningar för hantering. Det kräver också sannolikt lagring av avfall, vilket vi inte har utrustning eller beredskap för.

Enligt 78 § avfallslagen, se ovan, framgår dock att för avfallshantering som kommunen ordnar ska kommunen ta ut en avfallsavgift som täcker dess kostnader för uppgiften. Detta torde kunna tolkas för Eckerös del som de vanliga avgifterna för olika avfallsslag enligt kommunens fastställda taxa. Intäkterna täcker idag dock inte kostnaderna. Anbudet på upphandlingen specificerar dock inte kostnaderna per avfallsslag. Förpackningsavfallet är belagt med producentansvar och varken kommuninvånarna eller kommunen själv borde behöva bekosta det. Av den anledning uppbärs ingen avgift för avlämnande av förpackningsavfall. Sorteringen på ÅVC är dock materialinriktad snarare än avfallstypsinriktad. Det betyder att man egentligen borde ta betalt t ex för annan plast än förpackningar, dvs gamla leksaker, möbler, plasttak och annat plastavfall. Detta skulle då kräva noggrann kontroll vid ÅVC och ställer större sorteringskrav på kunderna.

2019	intäkter	16.000 €	
	kostnader	114.000 €	netto ca 100.000 €

Bifogat denna rapport finns framtagna statistik över antal besökande vid ÅVCn samt statistikuppgifter om avfallsmängder. Besökarantalet är tämligen likartat och måttligt. Statistik som tagits fram under mars/april visar på ett kundunderlag på vardagarna om ca 15 kunder medan lördagarna utnyttjas av 10 fler, dvs ca 25 kunder. Om ÅS tas bort kommer kundtillströmningen förmodligen att öka för att kommuninvånarna ska kunna lämna sitt förpackningsavfall.

Utöver avfallsinsamlingen på ÅVC finns ca. 165 st privata avtal om fastighetsnära hämtning. Den totala mängden insamlat avfall genom fastighetsnära hämtning som fastighetsinnehavaren ordnar uppgår till 37 ton.

Sannolikt avlämnas en del avfall idag vid ÅVCn utan att avgift erläggs, vilket intäktsgården indikerar.

Producentansvar

Ett stort minus för kommunen är hanteringen av förpackningsavfall vilket motsvarar ca 35.000 € per år, vilket egentligen inte ens är kommunens behörighet eller skyldighet.

Enligt avfallslagens 46 § gäller:

Producenten ska ordna avfallshanteringen för de i 48 § angivna produkter, bl a förpackningar, som han släpper ut på marknaden och stå för kostnaderna för den.

Samt enligt lagens 47 § anges:

Producenten har företrädesrätt att ordna avfallshandling av kasserade produkter som omfattas av producentens ansvar. Övriga aktörer får upprätta parallella insamlings- och mottagningssystem för kasserade produkter eller tillhandahålla fastighetsinnehavare eller andra avfallsinnehavare anknyttande tjänster bara om det sker i samverkan med producenten.

Producenterna har alltså ensamrätt och företrädesrätt på förpackningsavfallet. Det betyder att kommunen egentligen inte är skyldig att ta emot förpackningsavfall utan det ska föras till den insamling som producenterna ordnar. Av paragrafen ovan framgår att övriga aktörer får upprätta parallella insamlingssystem – bara om det sker i samverkan med producenterna. Det betyder alltså att själva insamlingen kan ske även hos andra aktörer men själva avfallet tillhör egentligen producenterna och det ska föras till producenternas insamling och hantering. Därav behövs samarbetsavtal som reglerar detta.

Idag har Eckerö ett samarbetsavtal med Proans. Detta avtal har dock helt dikterats av Proans och är inte till kommunens fördel. Avtalet ersätter kommunen med ca 10 % av kostnaderna, dvs 3500 €/år. Kommunen har försökt föreslå ett annat avtal för Proans, som innebär att Proans får tillgång till ÅVCn och den service som finns där, men att Proans ska stå för borttransporter och hanteringsavgifter för avfallet. Detta förslag har Proans ignorerat. Detta var under den gamla renhållningslagens tid. Nu med nya avfallslagen är producenternas ansvar än mera tydligt.

Det korrekta vore att kommunen kan efter Proans begäran om samarbete ta emot förpackningsavfall. Men, avfallet borde därefter transporteras bort och omhändertagas på producenternas bekostnad, alltså gratis för kommunen.

Ett stort bekymmer är också Landskapsregeringens bristande (obefintliga) tillsyn över producentansvaret. Eckerö kommun har flera gånger tillskrivit landskapsregeringen med begäran om att de ska utföra tillsyn över producentansvaret och se till att verksamheten sker i enlighet med lag. Kommunen har inte fått någon respons på dessa förfrågningar. Enligt uppgift har det framkommit att

en ny tjänsteman nu övertagit alla frågor rörande producentansvaret på Åland. Kommunen borde därmed på nytt framställa en begäran om att tillsyn ska utföras så att det säkerställs att hanteringen av producentansvaret sker i enlighet med avfallslagen. Dvs, att producenterna i praktiken har minst en egen insamling vart samtliga kommuner kan föra det av kommunerna insamlade förpackningsavfallet och avlämnas kostnadsfritt.

Då avfallslagen presenterades av Landskapsregeringen framställde miljöjuristen att införande av lagen skulle medföra minskade kostnader för kommunerna då producentansvaret förtydligas och producenterna ska bära sina kostnader. Inget av detta har skett.

Proans har numera en ny VD och nya diskussioner borde föras med producentansvarsföreningen om insamlingen av förpackningsavfall i Eckerö.

Modeller för avfallshanteringen

Nedan redovisas några alternativ för avfallshanteringen i kommunen.

Dagens modell

Kommunen har en återvinningscentral, ÅVC, var alla slag av avfall tas emot. Därtill finns 6 st återvinningsstationer i byarna för insamling av förpackningsavfall som egentligen lyder under producentansvar enligt avfallslagens 6 kap.

Kommunen har beslutat med stöd av 37 § avfallslagen att det inte utförs någon fastighetsnära avfallstransport i kommunal regi. Istället ska invånarna själva transportera sitt avfall till ÅVC. Kommunen har även beslutat att fastighetsvis avfallstransport ordnas i kommunen så att fastighetsinnehavaren avtalar om den direkt med en avfallstransportör. Idag nyttjas Transmar och Kuhlmanns Åkeri. Bägge företag uppfyller villkoren i 35 § 2 mom. och innehar miljögranskningsbeslut från ÅMHM och är registrerade i avfallstransportregistret.

Dagens modell, utvecklad alt 1

Dagens modell förändrad så tillvida att de små återvinningsstationerna i byarna avvecklas. Det avfall som samlas i dem, förpackningsavfall med producentansvar, ska istället föras till ÅVCn. Kommunen har då enbart en insamlingspunkt för avfall.

Konsekvens: Sämre service för invånarna men en inbesparing av uppskattningsvis 25.000 €

Om, Landskapsregeringen utövar sitt tillsynsansvar och ser till att producentansvaret fås att fungera enligt lag och/eller att ett nytt samarbetsavtal med Proans kan nås kan det innebära att kostnaderna utgår helt för avfallslaget, och kostnadsbesparingen blir ca 35.000 €/år.

Dagens modell, utvecklad alt 2

Som i alternativ 1 men med införande av en **grundavgift**.

Enligt tidigare förslag införs en grundavgift om 35 €/fastighet innefattande såväl fastboende och fritidsboende dock så att fastboende som äger fritidsfastighet inte erlägger grundavgift för 1 st fritidsfastighet. Ifall fastboende äger flera fritidsfastigheter erläggs grundavgift för övriga. Genom att debitera fritidsfastigheter nås också nyttjare av avfallssystemet vilka idag inte erlägger avfallsavgift.

Antalet fakturerbara avgifter uppskattas till ca 1000 st.

Konsekvens: Intäkterna ökar med 35.000 € och tillsammans med full besparing enligt alt 1 ovan innebär det en kvarvarande nettokostnad på 30.000 €.

Om grundavgiften fastställs till 50 € minskar nettokostnaden till ca 15.000 € och om

avgiften blir 65 € borde verksamheten bli kostnadsneutral, förutom kostnader för förpackningsavfall. Full täckning nås med grundavgift på 100 €.

Faktureringsregister upprättas. Dagens VA-register och andra faktureringsregister i kommunen kan utgöra underlag för upprättande av ett avfallsfaktureringsregister.

Fastighetsnära hämtning

Avfallslagen har som grundförutsättning att kommunerna ska ha fastighetsnära hämtning av avfall. Uppenbarligen är det även landskapsregeringens mål och syfte, med tanke på brevet som skickades ut. Kommunen måste då först inventera alla fastigheter och besluta vilka "körlinjer" som ska finnas och vilka fastigheter som ska/kan ingå i dessa. Därefter ska avfallstransporterna upphandlas. Sannolikt kommer ändå inte alla fastigheter att kunna ingå i körlinjerna och vissa fastighetsägare kommer fortfarande att behöva föra avfallet själva till ÅVC. Förpackningsavfallet behöver fortsättningsvis föras av fastighetsägarna till insamling av förpackningsavfall samt grovavfall och farligt avfall måste föras till ÅVC.

En stor fråga i detta alternativ blir hur avgifterna ska byggas upp och uppbäras. Avfallslagens 79 § anger grunderna för hur avgiften kan/ska byggas upp. Det kan ske fastighetsvis eller per hushåll. Grunden utgörs sedan av avfallsmängder, transporten, antal personer i hushållet och andra parametrar, se ovan.

Konsekvens: Mycket arbete kommer att krävas av förvaltningen att upprätta behövliga register för fakturering, inventera fastigheterna och ta fram förslag till körlinjer.

Konsekvenser för kommuninvånarna är svårbedömda gällande kostnader. De beror på upphandling av transporterna. Servicegraden beror sedan på hur många och vilka fraktioner som avhämtas vid fastigheten. Besök på ÅVC kommer fortfarande att behövas.

Taxan kan byggas på olika sätt och innehålla olika saker. En "all-inclusive" taxa bör baseras på avfallsmängder, dvs i princip hushållens storlek.

T ex:	1-2 pers	280 €	OBS helt påhittade förslag, men indikativa!
	3-5 pers	390 €	
	5 + pers	450 €	
	Fritidshus	170 €	fastboende => 1 fritidshus befrias avgift

För att beräkna utfallet behöver hushållens sammansättning och storlek fastställas för att uppskatta intäkter o kostnader. Dagens kostnader för avfallshanteringen med tillägg av de fastigheter som har egna avtal om hämtning av avfall vid fastigheten.

MISE

Eckerö kommun ansöker om att gå med i Kommunalförbundet Miljöservice Åland, MISE. Enligt tidigare uppgifter uppgår inträdesavgiften till ca 5000 €. Därefter överförs myndighetsansvaret till kommunförbundet som därefter sköter myndighetsuppgifter, upphandlingar samt beslut om hur avfallshanteringen ska ordnas. Det skulle sannolikt innebära att fastighetsnära avfallshämtning blir obligatoriskt och alla fastigheter ska ha 4-fackskärl. Fakturering av fastigheterna sker enligt MISEs taxa.

Vid inträdesförhandlingar behöver man ställa krav om att ÅVCn ska finnas kvar i kommunen och kan då serva Eckerö och västra Hammarland. Alternativet är att Svinryggen blir närmaste återvinningscentral för Eckeröborna.

Konsekvens: Alla kostnader för avfallshanteringen överförs på kommunförbundet och kommunens avfallsbudget minskas dramatiskt. Det som kvarstår är kostnader för efterkontroll av den avvecklade deponin. Kostnader för provtagning uppskattas till ca 500 - 600 € per år.

Fastighetsägarna kommer sannolikt att få ökade kostnader och mindre valmöjligheter, men möjligen kan det uppfattas som bättre service. Det beror också på om MISE beslutar om fastighetsnära hämtning med 4-fack eller om det blir låsta hus.

Övriga konsekvenser och aspekter

Eckerös kommunala avfallsplan behöver uppdateras och ändras i enlighet med eventuella beslut om förändringar som beslutas jämfört med dagens rådande situation.

Gällande avgifter så står det i 78 § avfallslagen att man genom avgiften ska uppmuntra till minskning av avfallets mängd o skadlighet. Man kan anse att med dagens system uppfylls just denna målsättning eftersom man betalar separat för det avfall man lämnar. Dvs det motiverar att sortera och minska mängderna brännbart och deponiavfall. Detta förutsätter också att ingen avgift uppbärs för förpackningsavfall som lämnas till insamling och helst hos producent. Kommunen kan också upphöra att ta emot förpackningsavfall och istället hänvisa befolkningen till producenterna.

Avgiftsfrihet gäller också farligt avfall, som fortsättningsvis bör få lämnas kostnadsfritt för att inte skada miljön. Alternativt kan en andel inräknas i en eventuell grundavgift som uppbärs.

Om man har ett system med fasta avgifter så får man lämna hur mycket avfall som helst. Detta är en miljömässig fördel då avfall lämnas in för återvinning eller bortskaffande och inte hamnar i naturen. Däremot följer det inte målsättningarna i avfallslagen att minska avfallsmängderna.

Rent praktiskt finns också saker som kan införas, t ex att alla fastigheter får ett renhållningskort som ger tillträde till ÅVC och möjlighet att lämna avfall. Idag är det oklart huruvida övriga än kommuninvånare och fastighetsägare nyttjar ÅVC. Vid uppvisande av avfallskort visas rätt att nyttja ÅVC samt att grundavgift erlagts.

Landskapsregeringens skrivelse

Avfallsgruppen konstaterar att skrivelsen inte påverkar eller berör Eckerö specifikt, förutom till den delen det berör avgiftsfrågan. Kommunen är skyldig att ta ut en avfallsavgift enligt avfallslagen.

Bioavfall tar kommunen emot sedan lång tid tillbaka, alltså berör denna del av skrivelsen inte Eckerö.

Gällande fastighetsnära avfallshämtning har Landskapsregeringen fel. Enligt riksdagens proposition för avfallslagen, RP 199/2010, står om 37 § " Enligt paragrafen kan kommunen besluta att fastighetsvis avfallstransport ordnas **i kommunen** eller en del av kommunen på så sätt att fastighetsinnehavaren avtalar om den med en avfallstransportör." Alltså har kommunen möjlighet att besluta gällande hela kommunen. De avfallstransportörer som finns på marknaden fyller också lagkraven.

I landskapsregeringens skrivelse framgår inte specifikt vad eller vilka delar i Eckerös avfallsplan som avses med uttrycket "gällande regelverk om kommunalt ansvar har missförstått". Så länge landskapsregeringen inte riktar en specifik skrivelse till Eckerö kommun och anger vilka delar av avfallsplanen som skulle vara bristfälliga så anser vi att avfallsplanen är korrekt ur laglighetsaspekt.

Slutsats

Dagens avfallshanteringssystem bedöms följa avfallslagens krav, syften och målsättningar.

Det är ett politiskt ställningstagande som behövs för att avgöra hur avfallshanteringen i Eckerö ska ordnas framledes och vilken väg man ämnar ta. Med ganska liten insats och litet merarbete kan dagens rådande system utvecklas för att betjäna såväl miljö som invånare och samtidigt beakta gällande lag. Det kräver då att åtminstone en grundavgift tas ut eller att avfallstaxan utvecklas så att den baseras på hushållens storlek.

Avfallsgruppen förslår:

- Dagens modell kvarstår men återvinningsstationerna tas bort.
- Grundavgift om 35 – 65 € per hushåll och år införs.
Avfallsgruppen föreslår 65 € för att avfallsutgifterna ska täckas, exkl. förpackningsavfallskostnader.
OM, återvinningsstationerna ska behållas bör grundavgiften höjas till 100 € per hushåll och år för att nå kostnadstäckning.
- Politisk påtryckning mot Landskapsregeringen om läget med producentansvaret för förpackningar.

STATISTIK BESÖKARE ÅVC 2020

DATUM	ANTAL
10-mars	8 st Tisdag
12-mars	9 st Torsdag
14-mars	26 st Lördag
17-mars	15 st Tisdag
19-mars	14 st Torsdag
21-mars	22 st Lördag
24-mars	14 st Tisdag
26-mars	11 st Torsdag
28-mars	26 st Lördag
31-mars	13 st Tisdag
Mars total	158

DATUM	ANTAL
02-apr	15 st Torsdag
04-apr	25 st Lördag
07-apr	15 st Tisdag
11-apr	15 st Lördag
14-apr	21 st Tisdag
16-apr	23 st Torsdag
18-apr	32 st Lördag
21-apr	20 st Tisdag
23-apr	12 st Torsdag
25-apr	24 st Lördag
28-apr	15 st Tisdag
Stängt	st Torsdag
April total	217

STATISTIK MÄNGDER ÅVC

Nyckeltal	2016	2017	2018	2019
<i>Avfall, kg</i>				
Blandplast		6640	13240	13700
Brännbart Restavfall	38910	30580	27185	27480
Kartong	5580	9311	11142	6600
Metall	26160	23120	25781	28280
Papper	3340	4220	7700	11120
Grovavfall (deponi)	15700	7700	5280	12700
Träavfall	17560	13340	21213	33670
Inert	8480	5480	8860	14940
Glas	2260	1000	9060	6020
Tetror		959	1377	1910
Bioavfall (säck)		3528	2940	3660
Totalt kg, avfall:	117990	105878	133778	160080

(År 2016 och del av år 2017 samlades plast in med det brännbara avfallet)

Enligt sändlista

Hänvisning
Avfallsblankettlagen ÅFS 2018:83

Kontaktperson
Mona Kårebring-Olsson/Helena Blomqvist

Ärende
**KLARGÖRANDE AV REGELVERKET –
KOMMUNALT ANORDNAD
AVFALLSHANTERING**

ANKOM

27. 02. 2020

Nr GTN 62/2020

Enligt vissa av de kommunala avfallsplanerna som inlämnats till landskapsregeringen förefaller det som att gällande regelverk om kommunalt ansvar har missförstått.

Det är en kommunal skyldighet att ordna fastighetsvis avfallstransport. Fastighetsägaren är skyldig att överlämna avfall till den fastighetsnära insamlingen som kommunen har ordnat, men får själv transportera sådant avfall som inte lämpar sig för insamlingen, till exempel grovsopor som inte får plats i kärlet.

Det finns en möjlighet att göra undantag från kommunens skyldighet att ordna fastighetsnära insamling när det gäller ett område där kommunikationerna är besvärliga, fastigheterna är få eller mängden avfall är liten. Det kan exempelvis gälla skärgårdsöar där endast ett fåtal personer bor eller enstaka bostäder med en väg som inte lämpar sig för tung trafik. Innan kommunen fattar ett beslut om att inte ordna fastighetsnära insamling i ett område med besvärliga kommunikationer ska alla som berörs få möjlighet att uttala sin åsikt.

Kommunen ska ordna fastighetsnära insamling antingen i egen regi eller genom att upphandla tjänsten. Oavsett metod ska tjänsten vara allomfattande, tillförlitlig och icke-diskriminerande. Det finns en möjlighet att göra undantag från detta, genom att kommunen beslutar att fastighetsägaren själv avtalar med avfallstransportören om avfallstransporten, under förutsättning att vissa villkor uppfylls. Avfallstransporttjänsten ska:

- vara tillgänglig för alla hushåll, miljögranskad enligt miljölagstiftningen och icke-diskriminerande
- stöda utvecklingen av avfallshanteringen
- inte medföra skada på hälsa eller miljö och
- att beslutets verkningar är positiva för hushållen

Om denna möjlighet används så ska kommunen kontrollera att avfallstransportören uppfyller villkoren och det tar inte bort kravet på fastighetsnära insamling. Kommunen behöver fatta ett motiverat beslut om att denna lösning är positiv för hushållen, inte påverkar miljön negativt och på vilket sätt det stöder utvecklingen på avfallsområdet. Dessutom ska kommunen årligen insamla uppgifter från avfallstransportören om vilka mängder som insamlats, från vilka fastigheter och antalet sopkärlstömningar per fastighet samt avfallstyp. Innan kommunen fattar ett beslut om att fastighetsägaren själv ska avtala om avfallshämtning ska alla som berörs få information och ges möjlighet att uttala sin åsikt.

Kommunen ska ordna rådgivning, information och upplysning i syfte att minska mängden och skadligheten gällande kommunalt avfall.

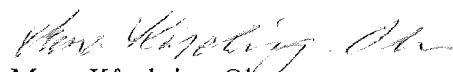
Kommunen ska ta ut en avfallsavgift som täcker kostnaderna för avfallshanteringen¹. Avgiften ska motsvara servicenivån som kommunen erbjuder. En separat grundavgift kan tas ut för den föreskrivna avfallsrådgivning, registerföring och övriga motsvarande uppgifter hörande till avfallshanteringen. I grundavgiften kan även kommunens kostnader för inrättande och underhåll av mottagningsplatser för avfall ingå. I avfallstaxan som kommunen antar ska det specificeras vad som är grunden för avfallsavgiften.

Bestämmelser om kommunernas skyldighet att ordna avfallshantering för slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar från stadigvarande bostäder, fritidsbostäder, internat och annat boende träder i kraft 1.1.2021.

Det finns en skyldighet för kommuner att ordna insamling av bioavfall. Denna skyldighet har funnits i snart tio år, men flera kommuner har inte observerat detta.

Vid eventuella frågor är ni välkomna att kontakta undertecknad.

Miljöingenjör

Mona Kårebring-Olsson

FÖR KÄNNEDOM

Minister Alfons Röblom
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

¹ Enlig RP 199/2010 detaljmotivering 78 § är kommunen skyldig att ta ut en avfallsavgift som täcker kommunens alla kostnader för kommunalt anordnad avfallshantering.

Sändlista:

Eckerö kommun

Geta kommun

Finströms kommun

Saltviks kommun

Sunds kommun

Lemlands kommun

Vårdö kommun

Föglö kommun

Kumlinge kommun

Brändö kommun

Kommunalförbundet för Ålands miljöservice

